

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Synopsis Annalium Societatis Jesu In Lusitania

Francus, Antonius

Augustæ-Vindelicorum, M. DCC XXVI.

Annus 1548. Soc. 9

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72313](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72313)

sextâ sub finem dictionis confluebant innumeri, & flagris in se saeviebant. Decanus Ecclesiae Cathedralis, quod domus Ulyssiponenſis commoda non esset, Conimbricam petiit, ut exercitiis S. P. Ignatii spiritum excoleret.

Moritur
Vascus Ferrazius,

25. Vascus Ferrazius, vir in se omnino severus, quem Stradae conciones à mundi vanitatibus abstraxerant, in urbe Portuensi 23. Martii sanctissime expiravit, ut in ejus vita typis excusa refero.

Annus 1548. Soc. 9.

I.

Moritur P.
Martinus de
S. Cruce.

P. Martinus de S. Cruce Romam ad conficienda Collegii Conimbricensis negotia expeditus, cum ars medica nihil omnino proficeret, post gravissimos morbi dolores 27. Octobris in domo Legati è visis excessit. Reliqua inter, illud liquido erat solatio, quod Martinus JEium saepius invocans, in comprecantium sociorum corona, in manibus S. Ignatii, quas vicinus morti continenter stringebat, spiritum Deo reddiderit. Examine corpus templo nostro, & tumulto est illatum. Vir erat Martinus patriâ Toletanus, egregius virtutibus instructus, dignus certè tanto parente filius.

Miro modo
innotescit
Galpar Barceus,

2. Caput hoc anno promicare è latebris grande illud Societatis lumen Galpar Barceus. Dum Simon de iis, quae ad spiritum pertinent, cum suis conferret, quaesivit repente, num fortasse quis importunam aliquam sentiat tentationem? Surrexit Barceus rei vestiarum praefectus, homo omnium judicio simplicissimus, & linguæ Lusitanicae ferè ignarus. Hic igitur se continuo ad conciones dicendum tentari reponit. Vix qui aderant, risum continuere. Jussus itaque vicinum scabellum conscendere, & verba facere ad socios ibidem congregatos, paruit jussis, sed adeo ineptè Flandrica miscebat verba, ut non nisi risum, & ludibrium referret. Quærit itaque Simon secundo, an eadem adhuc animum pulset tentatio? Barceus primo, quod dederat, inhæret responso. Jubetur proinde alterâ, & tertiâ vice è superiori loco perorare; & quoniam semper ineptè, tunc reprehensus est. Iterum ergo, an eadem adhuc tentatione laboret, interrogatus: ad hæc humilis DEI servus: Quamvis millies è superiore loco perorarem, hæc tamen ad conciones propensio non cessabit.

Missiones.

3. Simon, ut erat vir sagax, & qui humana à divinis rite novit distinguere, advertit eam cogitationem ortam esse ex alto. Jubet Barceum jam antehac in Flandria Philolophum, missis officiis domesticis, ad studia se conferre. Sacris dein ordinibus initiatus mittitur Pedrogamum, ubi varia Societatis ministeria admirabili obiverat proventu. Etenim illa verba, ut videbantur simplicia, sancto plena spiritu ad commovendos animos vim habere admirandam: quæ latè in ejus vita exprimitur. Ituro ad Indiam, ut infra dicemus, successit in ea missione Ludovicus Gonsalvius è culina ad id extractus, & Georgius Moreira. Quorum ad vocem, præter alios non penitendos fructus, viginti virgines nobiles castimoniam in perpetuum colere Sponsi Christi amore decreverunt, atque ex pecunia pro matrimonii dotibus parata in oppido Figueiro cœnobium extruxere, ubi DEO laudabiliter militarunt.

P. Franciscus
Strada.

4. P. Franciscus Strada, ut civium Portuensium desideriis satisfaceret, ad eodem profectus est Ulyssipone, quem urbs tota velut Angelum Dei excepit, & suscepit. Magna quidem antehac eodem in loco præstiterat; sed & hæc plurimis auxit incrementis. Intra unius diei spatium quinque dicebat ad populum. Vix ullus à sacro ejusdem tribunali se patiebatur avelli. Tandem Conimbricam abiit, ubi verni jejunii tempore peroravit è sacro suggesto. Celebre per Lusitaniam erat Stradae nomen. Ipse sanctus Indiarum Apostolus solebat primùm de Ignatio, ac P. Simone, mox de Stradae, tanquam de viri excellentis valetudine interrogare nostros in Indiam adventantes. Post illustratam Lusitaniam, hoc anno migravit jussu Majorum Vallisoletum, ubi jam erat mensè Junio.

5. Octo

5. Octo supra triginta nomen suum huic sacrae militiae dedere, viri profecto insignes. Leonardus Nunius unus è primis in Brasilia. Ignatius Vogadus Coadjutor in Senium usque multa in Mauritania perpeffus. Franciscus, & Antonius Pirius insignes in vinea Domini per Brasiliam operarii. Georgius Rius. Marcus Georgius. Petrus Fonseca. Petrus Diasius Arrudensis Christi martyr illustis, quem columbam sine felle S. P. Ignatius solebat compellare. Franciscus Rodericius. Emmanuel Paiva in Brasilia, quem virtus heroica plurimum commendabat. Fernandus Pradus, qui in obsequio pestiferorum occubuit. Ignatius Azebedius nobilitate sanguinis, sed magis profuso ob Christi fidem sanguine illustis. Horum omnium sacrae memoriae typis vulgatae extant in anno glorioso Societatis IESU in Lusitania.

Ingressi Societatem.

6. Ut crescebat Collegium, sic liberalius succurrebat transmarinis Missionibus pro DEI gloria ab eo susceptis, & novas aggrediebatur. Decem in duobus navigiis subsidium misit Xaverio, Gasparem nempe Barceum, Melchiorrem Gonfalvium, Balthasarem Gagum, Antonium Gomefium, Aegidium Barretum, Sacerdotes: Joannem Fernandium Coadjutorem Socium olim Francisci Xaverii, Franciscum Gonfalvium, Paulum de Valle, Martialem Vasæum, & Ludovicum Froium. In navi à S. Petro præerat Melchior Gonfalvius; in altera Gallæcâ nuncupata Antonius Gomefius. Hic periculum maris evasit: ille martyrium cum Paulo de Valle subiit: plurimum tamen in ea navigatione Barcei virtus claruit.

Profecti ad Indiam.

7. Consultum est etiam Christianis Tituami inter Mauros captivis. Alphonsus Noronius Septæ Præfectus, cum nôset, quot ærumnis pressi gement, piissimum Regem fecit certum, simulque Magistrum Simonem. Subvenere miseris Ludovicus Gonfalvius, & Joannes Nunius Barretus cum Ignatio Vogado Coadjutore. Septem appulsi præfidiarios permovere, ut mores suos reformarent. Res aded mira visa est Noronio Præfecto, ut ad Simonem scripserit, milites antea Mauris similes, modò videri Religiosorum imitatores.

Missi Tituamum Ludovicus Gonfalvius, & Joannes Nunius.

8. Tituamum deducti ut sunt, vix assequi quis poterit cogitando, quam utilis fuerit miseris Patrum adventus. Adibant subterraneos & horridos specus, ubi noctu clausi tenebantur captivi. Nihil omittebant ministerii etiam vilissimi, quo ærumnas levare possint afflictorum. Plurimi annis decem supra octo conscientiam suam non expiârunt. Ludovicus febribus correptus Septam repetiit, inde à Socio missus in Lusitaniam, ut nova colligeret subsidia. Post annos aliquot reversus est Nunius secum adducens complures à misero servitutis jugo redemptos. Redire meditantem Rex prohibuit, quoniam ad Patriarchales Æthiopiæ insulas destinârat, ut infra exponetur. Vogadum veluti obsidem Mauri Tituami diu retinere, quem tamen vel impii Mahometani tanquam virum sanctimonie rarâ multum reverebantur.

9. Decimâ quartâ Januarii anni currentis S. Parens Ignatius, postquam litteras suas magno solatio sociis Conimbricensibus fuisse intellexerat, dedit alias plenas affectu paterno, & illo cœlesti igne, quo cuncta incendere solebat. Servantur illæ non aliter, ac pretiosum monumentum, & pignus paterni amoris, quo S. Parens præ omnibus illud Collegium est profecutus.

S. Ignatius scribit ad Socios Conimbricenses.

10. Magna id temporis erat fama Conimbricensis Collegii, ex quo sparsi per orbem socii ingens cum epistolis acceperunt solatium, & exemplum virtutum. P. Antonius Araozius scribens Abbati Domeneco inter alia hæc habet: *Ob quantum anima mea exultat, dum considero, quam mirabilem se magnus Deus ostenderit in Collegio Conimbricensi; quoniam mihi videtur illud inhabitare Sol justitiæ Christus IESUS, atque ex illo tanquam è tabernaculo suo diffundere claritatis suæ radios per benedicti sui Regni hemispherium. Ob quot ignorantes per eos sunt meliora edocti, quot vitia extirpata, quot afflicti inde acceperunt solatium, quot errantes in viam rectam reducti, quot peccatores conversi!*

Opinio de Sociis Conimbricensibus.

11. S. Franciscus Borgia litteris hoc anno ad Simonem datis 18. Septembris ad calcem hæc ait: *Commendo me orationibus tuis, ac sociorum Conimbricensium.*

D

cenfium. Etenim ex Simonis confilio Joannes Rex Duci Borgiæ gratias egit per epistolam, quòd Collegium, & Academiam fundaverit Societati. Borgiæ id placuit vehementer. Paulò pòst à Simone postulat, ut ad Gandiensem Academiam, utpote jam confirmatam, nonnullos è nostris Scholasticis ad excipienda Theologiæ placita submitteret.

Moritur
P. Emmanuel
Barradius,

12. Hactenus è fociis nullus intra Collegium obierat. Primus hujus anni 7. Maji mortales reliquit P. Emmanuel Barradius, patriâ Bejenfis, Societati adscriptus Novembri superioris anni. Dum animum meditationibus S. Ignatii excolit, suæ mortis diem instare divinitus intellexit, atque ad eundem diligenter se comparavit. Quoniam verò proprio templo adhuc carebat Collegium, eundem in vicinâ Ecclesiæ paracia intulimus sepulchro.

Rodericus
Menesius.

13. Ulyssipone 9. Augusti spes non vulgares amissimus in Roderico Menesio nondum Sacerdote, viro præcipuæ nobilitatis. Studio virtutis omnes curas impendit: consummatus in brevi explevit tempora multa. Animi demissione erat tantâ, tantòque sui contemptu, quanto vix ullus. Corpus suum sancto odio prosequabatur: infinitos propè illud affligendi modos, artesque invenerat. Ulyssiponem missus sacris ordinibus initiandus quintum diem sensit fatalem. Dicere solebat, quot in Societate annos numeraret, totidem se ad supremam hanc horam studiosè comparasse: Morti proximus intentis in M. Simonem oculis placidè subrisit. Non videbatur timere mortem, sed lætus migrare ex hoc sæculo, ut intraret in gaudia Domini servus verè bonus & fidelis. Obiit cum magna fama sanctimoniam, & excelsæ virtutis. Ludovicus Grana abiturus in Brasiliam ex Roderici ossibus reliquias expetiit in dulce solatium laborum.

Strada Valliæ
soleto scribit

14. Franciscus Strada Vallisoleto per epistolam consolabatur Socios Conimbricenses, quos multum afflictos esse non dubitavit.

Annus 1549. Soc. 10.

I.

S. Ignatius in
vigilat rei
Æthiopiæ,

S. P. Ignatius 17. Januarii litteras dedit ad quandam è nostris in aula Joannis Regis versantem, explicuitque, quantum Romæ consuleret negotiis Serenissimi Regis, maximè circa Æthiopiam ad mare rubrum. Petrus Abyssinus natione, Romæ laborabat, ut Patriarchalem Æthiopiæ dignitatem obtineret. Multum Ignatius profuit consilio, & auxilio Serenissimi Regis Legato, ut fortasse jus patronatus, quo hactenus Lusitaniam Reges gaudebant, saluum maneret, ac inviolatum.

Simon ex Lu-
sitania abiturus
frustra tentat.

2. Porro existimabat S. Parens Simonem iter meditari in Brasiliam, ut gentibus illis Evangelium Christi prædicaret. At morte Martini de S. Cruce præpeditus abstinuit ab hac navigatione. Interea tamen significavit Ignatio, Regi gratum fore, si è primis Patribus Claudium, vel Hieronymum Domenicum sui locò in Lusitaniam expediret. Verum quia ille Ducis Ferrariæ, hic Pro-regis Siciliae Confessarius amoveri non facile posset, Simon in Lusitania manere est coactus.

Petrus Dome-
necus, qui fue-
rit, fundat
orphanotro-
phium.

3. Petrus Domenecus Abbas Catalaunensis degebat Ulyssipone; quâ de causâ eò venerit, non est in comperto. Hic adeò nos dilexit, ut tandem Societati nostræ sit adscriptus. Reversus in Catalauniam emissis votis religiosis, impetratâ veniâ, suum administravit beneficium, & foundationem Collegii Barcinonensis promovit. Erat ob virtutes suas, quibus fulgebat, Regibus gratiosus. Negotia, quæ ad divinum obsequium, aut animarum salutem pertinebant, aggressus fortiter, præter spem omnium feliciter confecit. Ea fuit domus orphanorum institutio, quam moliebat. Ut opus stabile conderet, indefesso zelo laboravit: ipse obibat plateas & compita, vagos, & otio torpentes in ædes illas manu ducebat, nullumque officii genus prætermisit, ut eos meli-
ora